Anul II Nr. 2[illegible]

4 PAGINI 3 LEI

Duminică 1 Iunie 1941

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI
Str. Popa Petre, 42 Etaj II-
Telefon 2.33.55

ÎNVIEREA

DIRECTOR
TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE
Pentru particulari 200 lei pe an
Pentru autorităţi 1000 lei pe an

Inscris la Tribunalul Ilfov Secţiunea [illegible] periodice sub Nr. [illegible]

SAPTAMÂNAL DE POLITICA ŞI CULTURA ROMANEASCĂ

Dece s'au ridicat tinerii

NECESITATEA TINERETULUI

de TOMA VLĂDESCU

Adevărul „Omului" care condiţionează toate formele din care trăim şi toate sistemele noastre ni se pare că trebue astăzi mai mult decât oricând repetat. Iar dacă nu-l ştim, trebue desigur să-l învăţăm. Într'adevăr, nu sistemele care încearcă să dea forme sau caracter societăţilor noastre, şi poate nici, atât, construcţiile noastre ideologice — nu ele sunt esenţialul, ci omul care face substanţa lor vie şi prin care aceste forme trăesc. Aici se ridică toate marile întrebări — aici sunt şi cele mai incerte răspântii. Negreşit, anumite forme ale societăţilor noastre — şi dintre ele vom numi democraţia, de pildă — se acordă mai mult cu defectele, cu răul din oameni, un rău pe care aceste moduri de vieaţă îl solicită şi-l exaltă. Democraţia ne cheamă astfel la individualism — din care deaiifel ea însăşi porneşte — şi ne cheamă în felul ăsta la uitarea definitivă a întregului complex în care trăim, a acestor simpatii naturale mai ales care înseamnă Familie, Naţiune, Patrie.

Fără îndoială atunci, că aceste idei merită şi ele o foarte atentă considerare. Dar cea mai emoţionantă Biserică, ea însăşi n'ar mai fi decât locul cel mai sărac şi mizer dacă sfinţii ar fi strâmbaţi de mâinile omeneşti, şi dacă icoanele ar fi altfel decât acelea pe care le ştim.

Suntem noi cari atât de creştini? S'o creadă numai aceia cari nu pricep nimic din adevărul cuvintelor. Creştinismul înseamnă să nu mai cunoşti lupta pentru fiinţa ta, şi în felul ăsta desigur să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuţi. Doctrină ideală aşa-dar — unde misterul de altfel trăeşte într'o imensă dramă care a fost atâta de vie! — doctrină ideală însă, creştinismul nu va fi cu putinţă decât în ceasul, în ziua, în care oamenii lui se vor putea găsi, în care aceşti oameni, liberi de fiinţa lor, vor fi ei înşişi posibili.

Pe vremuri, în nişte studii întâmplător ibseniene, şi într'o publicaţie de altă limbă decât a noastră, ne-a pasionat să arătăm lucrul acesta chiar, să arătăm că analistul priceput vede „răul", când este, nu atât în instituţiile noastre, ci în oamenii cari dau vieaţă acestor instituţii, le agită, le fac,... şi fără îndoială totdeauna le strâmbă după figura lor. Astfel în Casa lui de păpuşi Ibsen nu va fi crezut să se ridice împotriva Familiei, ca instituţie, — ci împotriva unor oameni cari degradează şi Familia şi Căsătoria, aceşti Torwald Helmer ai dramaturgului dela Nord.

Dar aceleaşi concluzii sunt pretutindeni valabile — într'o vieaţă în care esenţialul a rămas totdeauna identic numai cu el.

Şi dacă vă reamintiţi, în Republica lui, Platon răspunzând lui Glauco, arătându-i când va fi posibil un stat ideal, îi spune: când regii vor fi filosofi, şi când filosofii vor fi regi.

Dar în acest răspuns nu era desigur numai o înaltă obsesie metafisică a divinului grec. Era în schimb, era cu siguranţă, acelaş fierbinte dor de alţi oameni, pe care-l respirăm noi toţi până în ziua de azi — şi odată cu noi desigur toate instituţiile noastre!

neii din chiar locul iniţial al lumii. Ar fi să evocăm meri pagini din Renan care ne redau misterele tinereţii — adevărată transfigurare a vieţei, — sau să întrebăm atâtea dialoguri platoniciene în care frumu-

sețea e tânără, şi în care Frumuseţea e atât de esenţială!

Dar nu, prielestarea acestor îngrijoraţi groperi s'a arătat în fiecare zi mai „precisă", am vrea aproape să spunem — şi s'a articulat tot mai clar în ultimul timp. Dece s'au ridicat tinerii? Dece „pretind" ei să conducă? E într'adevăr de nepri-

cepuf. Discuţia am citit-o chiar şi într'un bătrân ziar francez — destul de bătrân şi mai ales destul de bogat ca să mai aibe adevăruri de spus şi ca să le mai spună liberi — un ziar de altfel pe care în ce ne priveşte noi numai întâmplător îl citim. Ziarul este **Le Temps** fireşte, iar condeiul care semna era chiar Henry de Montherlant, unul totuş din cei mai emancipaţi scriitori. Dar cât de triste lumini am găsit! Am zice aproape că scriitorul lui Alban de Bricoule, nu s'ar mai putea uşor recunoaşte. Dece s'au ridicat tinerii? Autorul nostru mai întâi nu pricepe. Apoi, totuş, explică:

„...nu prin virtuţiile, nici prin premisiunile sigure pe care le-ar da, dar numai prin aceea că tineretul de astăzi apare la un moment în care oamenii de conducere vor să reformeze naţiunea în viciile ei patente şi nediscutate..."

Şi speculaţiile desigur continuă. Dar să fie oare numai atât? Şi nu cumva întrebarea e alta? Tinerii aceştia s'au ridicat oare singuri şi „pretind", ei, să conducă? Sau poate, printr'un joc cu totul disgraţiat, îi se impune lor înşile astăzi altă viaţă decât a lor? Iată fără îndoială ce va trebui să pricepem, ca o gravă răspundere care ne apasă aproape pe toţi.

Dar atunci, să privim puţin.

Dar iată ce poate să vadă, ce are dreptul să gândească tânărul nostru de azi.

Dar el îşi mai poate aduce mainte că era la noi un orgiac concert de frivolitate, de uniforme, de eşarfe şi de culori, în ceasul chiar în care în jurul nostru se strângeau toate cercurile de foc! Şi că oamenii noştri politici, — părinţii noştri de ieri, bătrânii noştri! — primeau să joace doelii în acest carnaval,... mulţumiţi numai să-şi păstreze „finan-

tele" situaţii în care „Malaxa" era interesat să-i „ajute"! Ca pe Iamandi...

Se mai poate privi — aceeaşi dumnălui — un fost ministru al Propagandei, acest Tităanu, care scoteşte astăzi la Văcăreşti milioanele furate patrimoniului public... Titeanu-Klotz! Hotarele noastre — ale Franţei... Nu vi se pare că este atâta identitate!

Aceşti tineri, în sfârşit, îşi mai pot aminti că harta noastră s'a micşorat în salonul D-nei Lupescu!

Dar dacă ţara n'a fost iubită — copiii acestei ţări să fi avut ei oare mai mult noroc? Ne-am gândit oare vreodată la ei cu dragostea unor părinţi? Vorbeam de studenţii deunăzi... Dar n'aş fi putut să termin!

„La carte"!...

Este un adevăr însă că până astăzi tinerii aceştia n'au fost iubiţi — nici n'au fost înţeleşi. Pe nimeni nu l-a pasionat — şi mai ales nimeni n'ar fi crezut interesant s'o facă.

In schimb studenţii noştri au fost de atâtea ori scoşi din universităţi, din sălile lor de curs, au fost ademeniţi şi târâţi în stradă de cele mai vulgare ambiţii streine... Iar când treaba politicianului era făcută, şi când diversiunea lui era terminată, atunci se ridica după lojeheatia lui Blank, sau de lângă casa de bani a lui Malaxa, un oarecare Lupu sau Iamandi, doctorali şi severi, cari azvârleau studenţilor fnimoşi strigăt: „La carte"!.

—„La carte",—desigur noi ştim ce înseamnează aceasta. Şi n'am ezitat niciodată să ne spunem cuvântul. Decât, mai întâi, e un strigăt pe care n'aveau nicio calitate să-l articuleze atâţia miniştrii agramaţi, pe cari-l cunoaştem!

La carte? Fără îndoială... Şi azi mai ales când — noi o spunem fiindcă o ştim, şi cine se supără îl priveşte! — azi într'adevăr când cei mai mulţi dintre studenţii noştri apar de atâta gravă deficienţă intelectuală, cum nu ne-a mai fost dat de mult să vedem... „La carte", atunci, este un strigăt, pe care nu-l vom striga niciodată destul! Aici, pentru o naţie, este lumea primelor cuceriri... Şi am vrea mai ales să evocăm un somptuos cuvânt al lui Maurice Barrès pe care nu s'ar putea să-l uităm!

Când acest grav şi sever artist al sufletului din ţara lui, simţea că Franţa se prăbuşeşte lent, cădea — „tombait d'un cran! — şi că o lume prea mult consumată nu mai putea s'aducă nădejdi, el i-a adunat atunci pe cei tineri desigur, pe studenţi, la sirâns, i-a exaltat, le-a vorbit, terminându-şi însă conferinţa pe care le-a făcut-o cu acest admirabil îndemn:

— **Aux armes, camarades! Mettez la main sur vos bibliothèques!**

Era drumul dintâi, fără îndoială... Al celor dintâi cuceriri! Este drumul pe care nici noi nu vom uita că trebue să îndrumăm întodeauna pe cei mai buni dintre copiii pe care-i iubim!

Decât... Decât — vedeţi desonorat! In gura vechilor noştri demo[illegible]craţi, — atât de comuni şi atâta de dărăcuaţi! — acest „la carte" lua un sens totdeauna foarte precis, dar şi foarte puţin românesc. „Lăsaţi-ne pe noi cu Malaxa şi cu Blank, cu Herkowitz şi cu [illegible] iar voi ţineţi-vă de carte" — cam aceasta spuneau în substanţă fruntaşii noştri oameni de club... Voi la bibliotecă, — şi noi la D-na Lupescu!

Nici asta însă nu se putea! Şi nu se putea din mai multe raţiuni — să vedem.

Intâi, este sigur, nu-i ajunge unui student numai voinţa cărţii, — dar trebue să aibe în aceeaşi măsură şi posibilitatea ei. Într'o ţară însă în care atâţi galiţieni de pretutindeni veniţi au pus stăpânire pe toate bogăţiile noastre — fără îndoială că tinerii copii de Români nu mai sunt buni să fie decât cerşetori. Se ouăde bine lucrul acesta? Se simte? Se vede? Se pricepe acum de ce constatăm atâta gravă deficienţă intelectuală în rândurile unora dintre studenţii noştri? Dar mai odată mai mult, se pricep de[illegible]deile?

ALŢI OAMENI...

Alţi oameni... Oameni noui! Dece?... E poate, lucrul ăsta, însăşi vieaţa! Alte recolte vin totdeauna să dea lumii atâtea nădejdi, care niciodată nu se termină. Se spune — cu un cuvânt barbar — că bătrânii sunt „anchilozaţi". N'aş şti prea bine ce înseamnă asta. Dar este sigur că un praf greu de timp se aşează pe fiecare din noi cu fiecare zi din vieaţa pe care o petrecem. Sunt desigur şi mari privilegiaţi, cari pe tâmplele lor albite izbutesc să păstreze primăvara de crin a primelor vârste. Ei ajung astfel uşor să conducă generaţiile, să le semine. Dar lângă ei, câte căderi, câte morţi anonime — care nu-şi vor găsi rosturile lor active decât mai târziu, când atâtea treceri în alte destine ni se vor restitui desigur tot nouă, şi se vor reda vieţei cu această sevă neîncetată care se ridică din adâncul mormintelor.

Dar când lumea depăşită de timp rezistă, ca să impună destul de paradoxal vechi poziţii căzute, şi când nu se pricep clarurile unei vieţi care-şi întinde tot mai sus flacăra ei neştinsă, atunci problema oamenilor noui se pune cu vehemenţă, cu tot accentul ei revoluţionar, se pune cu violenţă chiar. Un Nietzsche mergea până acolo unde exalta cruzimele războiului chiar, pentru această vastă primenire a vieţei.

Dar noi ce vedem? Alte idealuri apar... Ele trec mult dincolo de lumea de ieri — care, la rândul ei rezistă, sau încearcă s'o facă.

Mai vedem deopotrivă grave prăbuşiri — în care o întreagă lume veche s'a descoperit. Am început să pricepem că instituţiile noastre n'au fost atât de mult vinovate — dar oamenii lor s'au arătat nedemni. Şi o întreagă generaţie de tineri încep să nu-şi mai recunoască părinţii — fiindcă i-au văzut desfiguraţi.

Dar atunci pricepeţi, cu un sens şi mai concret, necesitatea „omului nou"? Şi înţelegeţi mai ales misiunea covârşitoare a oamenilor de azi? Iată ce va trebui să privim.

lor nou — altfel ar fi putut să nu vină. S'ar fi vrut totuş un tânăr de aspect „funcţionar" şi corect, — un tânăr dela început pensionar. Caşicând misiunea tineretului n'ar fi tocmai această „**Noutate**", aceste alte forme care cu ei se nasc, această miraculoasă fugă prin timp după mereu alte destine — sacra, patetica lui nemulţumire, sâmbure de dorinţi, care curge probabil cu aceşti ti-

O lume pe care trebuie s'o ridicăm

Avem în faţa noastră într'adevăr o vieaţă pe care trebue s'o ridicăm — şi fără îndoială este cel mai greu examen acela pe care-l trecem acum. Ca şi în alte părţi pe continent, bătrânii noştri, cei mai mulţi dintre ei s'au dovedit falimentari şi lainici — aruncând o gravă turpitudine peste tot timpul nostru de azi. Ei nu pricepeau nici vieaţa nouă care, cu necesitate venea, — nici pe aceea mizerabilă pe care au trăit-o. Am asistat astfel, de atâtea ori, la cel mai infirm tribunal care încerca să judece sau să gândească fenomenul nostru de azi — dar ar fi o gravă injustiţie să nu spunem că din toată lumea asta atât de ostilă, şi dintre toţi oamenii de guvern, generalul Antonescu singur a putut să descifreze rostul tinerilor, prerogativele, marea lor chemare în ceasul teribil de acum!

Dar ceilalţi?... Adevăraţii bătrâni i-am văzut închişi în toată mizeria lor de pământ — apărându-şi proprietăţile numai, uneori atât de suspecte, apărându-şi „burghezia", orizontul strâmt şi... casele de bani, care le rezumau desigur tot idealul. I-am văzut străini de tot miracolul tinereţei, şi negând chiar misiunea lui novatoare — detestând mai ales admirabila **nemulţumire** a unor tineri cari fireşte că n'ar fi putut să apară în vieaţă aşezaţi în fotoliu şi cu ochii închişi! Dece au venit ei? Ce să aducă lucrul

Tinerii in faţa dezastrului

Acest tânăr francez care se vădeşte astăzi, sfărâmat aproape, într'un dezastru pe care istoria Franţei nu l-a mai cunoscut, ar fi imposibil să nu se uite puţin înapoi. Cu o teribilă tăcere, — cu groază! Să nu se întrebe dece această cădere, şi cine a putut năruì un atât de glorios patrimoniu până la atâta dezastru... Cine a guvernat, cu un cuvânt, cine a condus, cine poartă răspunderea! Şi atunci tânărul acesta ar fi imposibil să nu-şi aducă aminte că un fost ministru de finanţe — Klotz (!) era numele lui — fost ministru al Franţei de după războl, şi-a terminat gestiunea... politică... şi financiară într'un fund de puşcărie... Dar aceasta numai din întâmplare! Alţii au fost mai norocoşi, nu scăpat, au rămas liberi să comande şi să conducă. Tânărul acesta, francez, ar fi imposibil deopotrivă să nu-şi aducă aminte de acel Raoul Peret, fost de nu mai ştiu câte ori ministru, fost prim-ministru chiar, şi care, în ceasul ultim, în care candida la preşedinţia Republicei, s'a prăbuşit de pe treptele dela Versailles pe sălile palatului de justiţie — surprins cu cecuri frauduloase în buzunar, într'una din faimoasele afaceri Oustric, Stawiski sau Madame Hanau! Şi odată cu Raoul Peret, aproape, fără excepţie, toţi guvernanţii Franţei republicane, toţi aceşti Chautemps, aceşti Auriol sau Frot, sau Faure, sau cum îi mai chează, cari guvernau Franţa în masă cu toţi briganzii semiţi ai marelui capital vagabond.

Şi atunci tânărul ăsta ştie astăzi că ţara lui s'a năruit, nu inexplicabil, nu fără cauză — dar s'a năruit pe braţele acestor nemernici desigur, cari nu o singură dată au greşit uşile puşcăriei cu acelea ale Preşedinţiilor de consiliu!

S'a prăbuşit o Franţă în care guvernau Doamnele de Rotschild — „pe urmele reginelor atât de calomniate care-şi dorm somnul de piatră pe aleele din Luxembourg — şi o Franţă în care atâţia Blum sau Mandel au putut să uzurpe geniul lui Richelieu şi gloria marilor Regi de odinioară!

Şi atunci, în locul acestor uzurpatori se ridică tânărul francez de azi! El simte că nu mai are, că n'a mai avut părinţi! Şi de aceea va trebui să se conducă, — să se apere singur — să-şi asume toate răspunderile.

*

Iar tânărul nostru?... Tânărul acesta care priveşte astăzi o ţară,... o ţară fără hotare,... credeţi că nu e oprimat, că nu se găseşte el însuşi sărobit? Şi credeţi mai ales că nu se întreabă „dece"? Sau că l-ar ajunge s'adoarmă cu această „fatalitate istorică" (!) de care i s'a vorbit?

Dar un vast proces s'a deschis puţin şi la noi! Şi dacă totul încă nu s'a făcut, în orice caz câteva sumbre lumini au început de pe acum s'apară. Iată acest testament al lui Iamandi, la care a trebuit mereu să revin. Să ne ierte o familie care va fi având dreptul să i se reaprinte durerea, — dar şi fără asta e legitim să-şi cunoască mai bine pietrele dela temelie şi să-şi găsească mai sigure orizonturi morale. Şi atunci iată acest testament! Un fost ministru — mai mult: un om reprezentativ al regimului nostru vechi — se mărturiseşte **vândut, cumpărat** ***de un evreu industriaş care ne dărâma în fiecare zi hotarele, dându-ne un fier vechi şi fără puteri în locul armelor necesare! Iamandi — ei, ca ei, câţi vom avea să vedem!***

Să-i putem dezrobi...

Plenus venter non studet libenter — ştim! Dar să nu facem nici acest sălbatec romantism al foamei cu cei mai buni dintre noi,— cu aceşti copii pe cari vrem să-i [illegible] cu toată nădejdile noastre!

Şi aceasta ar fi primul răspuns... Dar să fie singurul oare?

Fără îndoială studentul care nu studiază nu mai este student. Şi nu mai interesează... Este o cugetare pe care o poate semna şi D. de la Palisse!

Dar tot atât de mult un student care studiază, — el însuş nu este numai student! Şi avem de data asta un adevăr pe care foarte mulţi dintre noi par cam de mult să nu-l înţeleagă.

Aceşti universitari înşişi chiar în cărţile lor, rostul determinant pe care tinerii studenţi l-au avut în Germania, de pildă, în Italia chiar — şi fără îndoială în toate mişcările noastre naţionale. Ei ştiu apoi că N. Iorga, tot cu ei a apărat odinioară limba pe care o vorbim. Ei ştiu în sfârşit că A. C. Cuza el însuş, timp de o jumătate de veac, cu aceeaşi studenţi a apărat,... întâmplător chiar adevăruile de azi!

Dar este mai mult! Toate constituţiile lumii se adresează totdeauna bărbaţilor cari au împlinit 21 de ani — cum a făcut-o de altfel şi plebiscitul nostru dela 6 Martie trecut.

Ar fi că se pricepă atunci, ni se pare, că studenţii n'ar avea cum să fie excluşi dela dezbaterile rosturi ale Politicei, — dela rosturile ei naţionale!

Dar am văzut că alte considerenţe ne solicită azi. Era vorba să ştim „de ce s'a ridicat tineretul", — şi să cunoaştem astfel mai bine necesitatea lui. Am vrea să se fi înţeles...

Pretutindeni într'adevăr s'a putut observa un fenomen aproape identic. Cei mai mulţi dintre bătrânii noştri s'au descoperit în norol — ca şi când o cortină s'ar fi ridicat, neprevăzut, peste un tablou de atâta teribil spectacol!

Aţi văzut în Franţa pe aceşti Klotz, Mandel, Blum sau Peret. Iar la noi aţi putut privi pe bu[illegible]

(Continuare în pag. [illegible])

PAGINA STUDENȚEASCĂ

„Pagina studențească" apare sub conducerea unui comitet de direcție, în frunte cu d. Mircea Rușavăț.

Figuri din trecutul luptelor noastre

Doctorul Costache Dănulescu

Sunt atât de puțini oamenii cari pot fi iertați, dar sunt atât de mulți cei cari ar avea nevoie de iertare.

Prezența aproape inexistentă a primilor și năvala covârșitoare a celorlalți îți dă sentimentul unui regret amar și simți cum îți fluturǎ în suflet prelungă și sinistră desolarea.

Uneori inundat de atâtea ecouri profane, chinuit de vacarmul unei lumi care rămâne după tristele resemnare a postului „așa cum este", ai vrea să ridici steag alb, să capitulezi ca o armată învinsă în fața adversarului superior.

Și totuși după cum spunea Octavian Goga, există oameni care întrupează năzuinți seculare — drepți, ieruri cari proiectează pe orizontul vieții biruința unor mari creșteri, uneori atât de puțin contingente cu lumea obișnuită.

Acești oameni singulari și uneori atât de discreți sunt predestinați să țină trează flacăra idealului, cu menirea să arunce punte spre alte zări.

Ei personifică forța morală a generației lor și îi înfig stindardul pe redută, pe cetatea de rezistență a neamului din care fac parte.

Și doctorul Costache Dănulescu este unul dintre aceștia. Numele lui nu a răsunat pe chimvalele publicității zgomotoase, dar prin dârzenia, prin armonia caracterului său, fostul președinte al studențimii dela 1922 prefigurează admirabil omul care ne trebuie, omul viitorului.

Doctorul Costache Dănulescu, luptătorul a cărui tinerețe a fulgerat protestatar pentru prerogativele ideii naționale și pentru drepturile ofensate ale unui neam atât de încercat, reprezintă o traiectorie de viață a consecvenței care-ți mobilizează toată puterea de admirație. Nimic nu l-a clintit de pe baricada tinereții iar anii cari nu l-au depărtat prea mult de frământul altor vremi, de zbuciumul unor lupte care vor fi uitate, i-au lăsat întocmai același suflet, același elan și aceeași intransigență care a constituit apanajul unei generații revoluționare, creatoare a unui nou stil de viață morală și națională. Tinerețea lui Costache Dănulescu nu este un trecut ci este o splendidă și pasionantă actualitate, nu este o amintire ci o forță din care se împărtășesc atâtea dintre conștiințele generației tinere. Cât de semnificativi sunt atâția pași cari aleargă spre casa doctorului ca spre o vatră pe care arde permanent cinstea, idealul și elanul tinereții.

Și câți dintre cei cari îl cunoaștem, îl urmărim și îl iubim atât de mult, i-ar putea scoate din rândurile noastre, a celor cu tâmpla înfierbântată de tumultul celor douăzeci de ani.

Costache Dănulescu este tinerețea care a învins ieri, care a nesocotit ofertele compromise ale partidismului democrat și care se întâlnește astăzi tot învingător și intact cu o nouă generație tânără.

Costache Dănulescu reprezintă tineretul național care îl iubește pentru că se regăsește în el, dincolo de orice compartimentare, dincolo de orice barieră.

Și cât de elocvent este un fapt pe cât de puțin cunoscut pe atât de răsunător pentru conștiințele care mai vibrează de mândria și aspirațiile neamului acesta.

Costache Dănulescu fusese chemat să participe la una din trecutele guvernări peste ale cărei obiecții trona figura odioasă a lui Urdăreanu. Fusese anunțat că se va forma un cabinet cu toate forțele autentice ale naționalismului românesc. La fața locului a constatat un peisagiu dintre cele mai bizare și atunci fără nicio ezitare și sub privirile stupefiate ale fermei, care aștepta cu înfrigurare fracul ministerial, s'a retras ostentativ. Omnipotența și autoritatea lui Urdăreanu căpătase o lovitură neașteptată. Și dacă prin apostrofa lui Urdăreanu rămânea crestătul rănit al tiraniei, prin replica doctorului Dănulescu tineretul român trântea o palmă usturătoare peste obrazul ofensatorilor lui. Acesta este profilul moral al unuia dintre cei mai străluciți luptători ai generației dela 1922. Discipolul profesorului A. C. Cuza este demn de onoarea magistrului său.

Iar noi îl iubim nu pentrucă este alături de acest om, ci pentrucă este așa cum ne-am vroi noi, așa cum ne dorim să fim.

Și cât de firesc este să fii lângă acest om. Dar înfârșit putem spune că Doctorul Dănulescu reprezintă tineretul care a fost și cel care ne trebuie astăzi.

MIRCEA RUȘAVĂȚ

Lupta generațiilor
Lămuriri Naționaliste

Avem o „problemă" a tineretului. Am avut și avem — încă și totuși — o „luptă" a tinerilor cu „bătrânii". Am avut și avem — încă și totuși — mulți savanți și, alții, „filosofi sociali" care se „preocupă" de zor de educația tineretului. Și tare îi necăjește — cu filosoficu lor jargon al dumnealor — pe vrednicul și stimatul — de noi — D. Pisani care din nefericire pentru țară, nu cunoaște, în schimb, altă „chestie": pe cea jidovească.

Dar „chestiunea" tineretului nu poate fi lămurită de filosofii sociali ai vremilor încă neapuse, necum „rezolvată" de pedagogii educatori, cu necromânescul jargon.

Chestiunea tineretului este socială, desigur. A unei anume societăți. Dar ea este națională, ba este naționalistă.

Este a Profesorului A. C. Cuza. Este a celui căzut jertfă în credința sa de izbândă a naționalismului românesc, prin tineret: Corneliu Codreanu.

Este a camarazilor căzuți alături de Căpitanul lor întru aceiași credință și jertfă... „pe linia neamului".

Este a noastră a naționaliștilor.

Noi o putem lămuri. Noi o vom dezlega.

Cine nu cunoaște gândirea și acțiunea naționalistă a Profesorului A. C. Cuza, cine nu cunoaște lupta lui Codreanu, — cine nu cunoaște lupta unui tineret desnădăjduit dar îndârjit în credința că „din suferință va eși ceva mai bun pentru neamul acesta"; acela nu-i prudent să vorbească de

Cine nu cunoaște chestiunea jidovească, nu cunoaște nici chestiunea românească; nici o chestiune românească.

Exemplu avem în D. Pisani care vede, demult, știe și spune o chestiune românească, dar n'o lămurește — deci n'o cunoaște decât la suprafață.

D. Pisani spune: cum îs profesorii așa sunt elevii — și spune un adevăr. Deci tinerii sunt, deobicei, pe măsura bătrânilor — sau cum spune neamțul: Wie die Alten sungen, so zwitschern die Jungen. În general. În general, deci, nu s'ar lupta cu bătrânii, ci-i vor urma.

Dar iată că, la noi, sunt vreo 20 ani, s'au ivit tineri care n'au vrut să-i urmeze pe bătrâni și s'au ridicat împotriva lor și a început astfel sinistra tragedie a... „a luptei generațiilor". Dar care „tineri" și care „bătrâni" și-au declarat războiu?

Aceasta este chestiunea.

Nu putem sta aici să înșirăm istoria — cu i mic — a unei lumi ce stă să apună din biata fosta Românie Mare — cu M mare.

Este istoria „mlaștinei morale" descrisă, cu aspectele și figurile ei în plină desvoltare, la 1890, de Profesorul A. C. Cuza — în mult neprețuita (de cine!) dar măiastra cercetare a sa asupra unei prime probleme românești: „Meseriașul Român" (v. A. C. Cuza, Studii Economice). Mlaștina morală sau, mai pe 'nțelesul tuturor, de astăzi, iudeo-politicianismul — democrat — român.

Mocirla tuturor trădărilor și tuturor... „fatalităților"... „consimțite de voința unanimă a întregului popor".

Ei bine, tinerii aceia dela 1920 dela Universitatea Ieșană, s'au găsit în fața mlaștinei morale ale cărei valuri se ridicau de-acum a totcuprinzătoare și distrugătoare de neam, sub aparența „învârtelilor" democratico-talmudice ale [illegible] proclamați „cetățeni" români eșiți de la Versailles odată cu România „Mare".

Câțiva oameni mai stăteau doar deasupra, pe catargele Țării, corabie ancorată în „învârteală".

Și printre acești bărbați români, cel care „strălucea ca un far" era Profesorul A. C. Cuza. Dar pentru cine strălucea? Pentru ei, tinerii, care înțeleseseră adevărul gândirii și luptei sale.

Gândirea Profesorului a fost și este aceasta: noi nu putem scăpa de „mlaștina morală" și deci vom pieri, dacă nu procedăm la „eliminarea jidanilor". Altfel, jidanii ne corup și ne distrug naționalismul și toată Țara Românească va fi... o mocirlă jidovească. Tinerii aceia l-au urmat pe A. C. Cuza.

Și a început o luptă — împotriva cui? E știut credem. Împotriva „ordinei în Stat". Deci cine sunt „bătrânii" în luptă aprigă cu acest tineret? Cine sunt „bătrânii" împotriva cărora acești tineri s'au ridicat — cu jertfa traiului și vieții lor — zăgazul împotrivirilor unui neam care nu vrea să piară în mocirla jidovească? Această întrebare să și-o pună întâi educatorii și filosofii sociali. Răspunsul: sunt bătrânii „Ordinei în Stat" de după Versailles, bătrânii „Ordinei" în Stat a Idealului românesc batjocorit de turpitudinea „cluburilor" jidoviste, idem a tuturor complotorilor împotriva libertăților și drepturilor românilor în Țara Românească. Unații români naționaliști, erau „dușmanii românismului", iar jidanii (mondiali) cuărătorii lui... și a tuturor grozăviilor ce se pot vedea în cartea lui Codreanu și, în sfârșit, a celor mai groaznice ticăloșii ce au urmat... după „exprimarea liberă a voinței poporului român care a votat cu o zdrobitoare unanimitate Constituția „Nouă".

Își mai aduc aminte educatorii și filosofii sociali de „Era Nouă" a Ordinei în Stat.

Deci cum pot ei să creadă, că problema tineretului românesc e o simplă chestiune de școală sau de familie. Nu, domnilor Educatori și Filosofi. Este o chestiune de simțire națională.

Deasupra tineretului plutește spiritul naționalist dela Bărnuțiu la A. C. Cuza cetire.

J. Iuliana

CARTEA

Românească

„SANDA", ROMAN DE MIHAIL ȘERBAN

Ultima carte a d-lui Mihail Șerban este un roman de dragoste simplă, curgătoare, cu naivități care-i stau bine, scrise cu palpitul tinereții. „Sanda", eroina cărții, reprezintă dragostea „dintâi", nerealizabilă, a oricărei adolescențe. Eroul cărții se zbate un timp între Sanda și Fifi întâia, femeea „visurilor", cea de a doua femee pur și simplu, care la urmă îi va deveni și nevastă. Asistăm la febrele eroului pentru Sanda și la jocurile lui cu zelobia Fifi, în tot acel șir de insomnii și de visări de trezire ale dragostelor de la douăzeci de ani. Cartea începând cu fraza: *Dragostea mea pentru Sanda a început așa*, se închee cu altă frază, tot atât de eliptică în sens: *Așa s'a sfârșit și dragostea între mine și Sanda.*

Deobiceiu, scrisul d-lui Mihail Șerban e lent, plin de melancolie provincială. Numai că în această carte, tonul e potrivit, sfătoșenia acestui tânăr scriitor de structură sămănătoristă, dar urban în voința de a crea, care în teme, are în *Sanda* accente atrăgătoare. Prin simplitatea felului în care e scrisă, conținută, ultima carte a d-lui Mihail Șerban ni se pare cea mai reușită din cele câte a tipărit până astăzi, în fecunda sa carieră de prozator. *Sanda* are ceva dintr'o poemă provincială, de entuziasm lent, de afloasă afirmare a unor delicii pierdute — adolescența — ca a ghioceilor dați după întâia zăpadă.

Mediul, des menea, în care se agită visătorul Kiki, sburdalnica Fifi și Sanda, e bine creionat.

D. P.

„VEDENII DIN MOARA PĂRĂSITĂ", NUVELE DE GEORGE SCRIOȘTEANU

Volumul de nuvele „Vedenii din moara părăsită" datorit d-lui George Scrioșteanu, cunoscut ziarist și publicist, a apărut în vitrina librăriilor centrale din Capitală și a celor din întreaga țară.

Cartea d-lui Scrioșteanu e fericit realizată, tipărită occidental, are numeroase ilustrații în text de maestrul Nic. Manlu și numără aproape 300 de pagini.

Scrisă cu nerv și într'o aleasă limbă literară, cartea aceasta constitue o lectură plăcută, amuzantă și interesantă prin spiritul ei de umanitate.

Germană

JOACHIM MAAS: ERICH EBERMAYER;

Romanele-fluvii se bucură de favoarea cititorilor celui de al III-lea Reich. Dovada este ultimul volum al cunoscutului scriitor german Joachim Maaș intitulat „Testamentul" care a apărut în editura Goverts-Verlag din Hamburg.

Autorul reușește o frescă amplă a societății berlineze contemporane. Interesant de relevat este faptul că Joachim Maas, cunoscut pentru adâncirea analizei psihologice și ascuțimea observației, dă romanului său o notă neprevăzută, căci drama începe sub forma unui... roman polițist. Doi sergenți de stradă descoperă un cadavru într'o vilă...

În cursul cercetărilor apar personagiile care devin eroii romanului. Scris într'un stil voit clasic, cu ușoare irizări poetice, romanul „Testamentul", s'a bucurat de primirea elogioasă a criticei.

Italiană

VIRGILIU, DANTE ȘI MARINETTI, ÎN EDIȚII PENTRU MUNCITORI

ROMA. — Marea casă de editură italiană „Garzanti" a început publicarea unei colecții a clasicilor italieni unică în felul ei. Textele celor mai de seamă artiști, istorici și gânditori italieni, vor apare amplu comentate și însoțite de date bio-bibliografice după criterii care să le facă pe înțelesul tuturor italienilor din păturile muncitorimii, care prin aceste ediții ale clasicilor vor putea lua contact cu culmile culturii italiene prin mijloacele intelectuale de care dispun.

Comentatorii, aleși printre cei mai de seamă critici ai Italiei, vor face ca și cele mai inaccesibile texte să constitue o lectură la îndemâna intelectului oricărui muncitor, lipsit de cultură înaltă, dar dorilor să-și îmbogățească sufletul cu roadele cele mai frumoase, ale nației din care face parte.

„Școala și caracterul"

E cartea lui Fr. W. Forster, pedagogul elvețian de reputație europeană, care a apărut zilele acestea în versiune românească.

A fost scrisă pentru părinți, profesori și învățători, dar ea constitue un îndreptar deopotrivă de folositor pentru orice educator, pentru orice conducător de întreprindere.

Forster se conduce după principiul că viața trebue trăită și nu chinuită. Pentru aceasta el recomandă un mijloc foarte simplu: iubirea, dragostea de tineret, de oameni în general, astfel cum se înfățișează ei, cu marile lor cusururi și imensele lor calități.

Dar, pentru ca omul să-și poată evidenția resursele bunătății cu care l-a înzestrat firea, trebuie să-și organizeze această bunătate, izvoarele lui de iubire, de afecțiune, de căldură cari sunt inepuizabile dacă știm să le căutăm, să le scoatem la suprafață din beznа atavismului, să le cultivăm și îndrumăm.

Întreaga preocupare a lui Foerster în această carte, tinde, pe de o parte să arate cusururile greșitei educații a tineretului de azi, iar pe de alta să indice chipul cum se poate organiza prin disciplină, — care trebue să fie dragoste, bunătate, lumină, — existența acestui tineret, omul și cetățeanul de mâine.

Patria, tinerețea și aripile lui Icar

Cine stă de vorbă cu un păr alb de vreme află că tinerețea e o sublimă poezie cerească, ce se cântă pe accentele vibrante ale sincerității, ale cântului către culmi... O flacără ce se urcă mereu și care tot lasă urme de lumină pe drumuri de vis și de luptă.

E destinul nostru hotărnicit între primăvară și toamnă ca pe drumul vieții înaintând să rămâi „a propia-ți umă", cum zice poetul.

Așa cu flăcările astea albe de ideal cari [illegible] de sub atâtea tâmple de adolescență, [illegible], ne plecăm sub vreme și, din tot zbuciumul acelei vieți care niciodată nu este așa cum o vrei, când ajungi ca primăvara să-ți fie amintire, singura justificare a unui drum chinuit de dorinți multe și realizări puține, este o partie dreaptă de lumină, o prietenie sinceră ce care ai acordat-o lumii tale din jur, lumii cu care te-ai luptat pentru a-i arăta o părticică de adevăr, chiar cu riscul ca să se îndepărteze de tine.

În drumul acesta de sublime furtuni te împiedici și de bolovani, dai și în băltoace.

Iluziile, aceste formidabile fiice ale lui Ikar, diamantele neprețuite ale sărăciei, sboară și vin de lângă tine, iar melancolia, miraculoasa forță câteodată, te copleșește cu greutatea desnădejdii ce contemplă o mlaștină tristă.

Când treci de baltă, dincolo de mlaștină, aripi mari de iluzii te ridică iar, tinerețea se revarsă iarăși peste maluri și din clocotul ei frenetic se toarce o altă viață continuând firul aceleiași istorii.

. . . .

Pe un crucifix prodigios se consumă încă cel mai misterios sacrificiu al lumii și cel mai dureros semn de întrebare încă mai planează pe întregul tablou al tristelor noastre vieți.

Chiar dacă însă Iuda par'că nu s'a spânzurat definitiv, elanul, nădejdea încă rămân ale spiritului.

. . . .

Sunt oameni cu capul înclinat de greutatea gândirii, precum sunt unii cu grumazul îndoit sub povara lașității.

Sunt capete ridicate înspre cer ca simbol al cinstii și demnității, precum sunt și capete înălțate pe sus de ușoare ce sunt și de trufie.

E aceiași lume, aceiași Răstignit și aceiași Iuda.
Dar rațiuni noui de a iubi viața, rațiuni noui de a crede în viitor le găsim în noi!

Tinerețe, din drumul tău vor seca și mlaștinile și se vor topi și bolovanii; înarmează-te cu sinceritate dârză, desbracă-te de slăbiciune și ia-ți aripile lui Ikar.

De sus vei vedea numai Patria și acolo vei întâlni câte-un om.

D. Cazacu

MEMENTO

PRIMUL MUZEU DE EGIPTOLOGIE A FOST ÎNTEMEIAT DE PAPA PIUS AL VII-lea

ROMA. — Zilele trecute Cardinalul Canali a inaugurat în prima sală a celebrului „Muzeu egiptologic al Vaticanului" o placă ce amintește de împlinirea primului centenar dela întemeierea acestei instituții de știință cu renume mondial.

Apoi cardinalul Canali și prof. Nogara, directorul general al muzeelor pontificale, au fost primiți în audiență de către Papă, căruia i-au prezentat ca omagiu publicația „Miscellanea gregoriana" la care colaborează cei mai de seamă cercetători în domeniul egiptologiei.

Obârșiile Muzeului egiptologic al Vaticanului trebuesc căutate la începutul veacului trecut (1818), când un grup de călători italieni au dăruit Sfântului Scaun putința de a cumpăra o serie de opere de artă aduse din Egipt. Pius al VII-lea a însărcinat cu aceste achiziții pe marele maestru al sculpturii italiene Antonio Canova, în calitatea sa de inspector general al Artelor Frumoase, care apoi a convins pe Sfântul Părinte să constitue cu colecția cumpărată un Muzeu, ce a fost primul muzeu egiptologic din lume.

CERCETAREA ORIGINII FAMILIARE ÎN OLANDA

Asociația olandeză pentru cercetarea legăturilor de familie și ascendenților, a primit dela 1 Ianuarie, aproape 5.000 de cereri, prin care se solicită stabilirea originii diferitelor familii și a sistemelor familiare, dacă aceasta există. Cercetările făcute în Olanda în legătură cu această problemă, au stabilit că numai 40 la sută din populație are sânge curat nord-olandez, restul fiind: 25 la sută germani, 20 la sută flamanzi, 6 la sută francezi, 3 la sută englezi, 4 la sută alte naționalități europene și 3 la sută de rase neeuropene. Sângele german reprezintă deci procentul cel mai mare, după cel nord-olandez. Multe din marile personalități sunt de origină germană. Astfel anacestul om de stat Thorbecke numără printre cei 16 străbunici ai săi, 16 germani. Omul politic, d. dr A. Cuyper, n'avea printre străbunii săi decât unul care era originar din Olanda, altul [illegible] în Letonia, iar toți ceilalți [illegible] în Germania sau din Elveția germană.

ASIGURAREA APROVIZIONARII CU ALIMENTE A BELGIEI

Anul acesta, Belgia a mărit considerabil suprafețele cultivate cu cereale și cartofi. Datorită acestor noui măsuri, aprovizionarea populației belgiene se va ameliora simțitor.

UN NOU POD LA PRAGA

La Praga se lucrează cu intensitate la construcția unui pod peste Moldova, care va înlocui actualul pod Jancsek. Acest pod va fi cea mai mare construcție în teren a capitalei Protectoratului și se va încadra de minune cu aspectul general al orașului.

SCADE NUMĂRUL ȘOMERILOR ÎN NORVEGIA

La 15 Aprilie 1941, numărul șomerilor din Norvegia era de 40.570. Dintre aceștia au fost plasați însă 5.000. Începând dela 31 Martie 1941, numărul șomerilor a scăzut în Norvegia cu 1.007 pentru bărbați (4.5%) și cu 100 pentru femei (4.4%).

SCHIMBUL DE MĂRFURI ÎNTRE BELGIA ȘI OLANDA

Războiul n'a avut nici o influență asupra tradiționalelor relații comerciale germano-belgiene. Germania livrează Belgiei, în afară de produsele industriale de toate categoriile, alimente, în special cereale și cartofi. Belgia trimite în Germania produsele ei miniere, metale, textile și cărbuni. Cu toate dificultățile de transport, schimbul acesta de mărfuri a atins în multe domenii cifra dinainte de războiu.

VENITURILE P. T. T.-ULUI OLANDEZ ÎN CREȘTERE

Ziarele olandeze publică știrea că încasările poștelor, telefoanelor și telegrafelor olandeze au crescut simțitor în cursul anului trecut. În luna Martie 1941, încasările s'au ridicat la 8.862.361 guldeni, adică cu 417.118 guldeni mai mult decât în aceeași lună a anului trecut. În primul trimestru 1941, s'au încasat 24.281.513 guldeni, aceace reprezintă un spor de 1.185.088 guldeni față de anul trecut.

Octavian Goga
mărturie peste veac
Conferința d-lui Ion N. Negreanu

In cadrul Căminului Cultural Drăgășani, într'o splendidă manifestare, a fost evocat Octavian Goga. D-l profesor și scriitor Ion N. Negreanu și-a desvoltat o interesantă conferință aruncând nouă lumină asupra vieții și operii lui Octavian Goga. Conferința a fost ascultată de un select și numeros public. Cuvântul de deschidere fiind rostit de către d. Colonel Georgescu, comandantul școalei de jandarmi.

D. conferențiar a spus: „sunt trei ani de când Goga a plecat dintre noi și dela moartea lui am străbătut un drum greu, spinos, țara e frântă și lacrimile își îmbinau între gene, când știm că Goga odihnește azi „în pământ străin". Nu ne putem găsi liniștea decât răsfoind foile fixând viața, etapele, destinul și suferințele lui Octavian Goga.

Satul nașterii lui Goga a avut o influență covârșitoare asupra întregei vieți a lui Goga, sat autentic românesc. Copil liniștit, chinuit — mama lui era dela munte, tatăl dela câmpie — realitatea, acțiunea se îmbina cu nostalgia, povestirea. Cele două note caracteristice ale lui Goga: politica și literatura. Dela început Goga a cunoscut granița care brăzda nedrept Neamul Românesc. Trăește patetic viața ce se desfășură sub ochii săi, e alături de flăcăi „ce strâng prăseaua căruțului din cingătoare" și de suferința Românilor. Participă la manifestațiile de protest cu prilejul procesului memorandului și chipul părintelui său îl zgudue.

La Sibiu vine în conflict cu profesorii, trece la Brașov. Iși începe de timpuriu activitatea publicistică, prima sa poezie e tipărită în Revista Ilustrată dela Gherla, sub conducerea lui Ion Pop Reteganul și care a cunoscut în poșta redacției: „Zi-ua bună de dimineață se cunoaște". Poeziile lui sunt chemări, accente de revoltă. El vede în țăran un om chinuit, rob al pământului. Trece la Budapesta și lupta devine fățișe și plină de riscuri. Talentul său despică drum nou, imperativul istoric al destinului nostru: „avem un vis neîmplinit" își găsesc în el o exprimare categorică. Poeziile lui sunt blesteme, revolte și strigăte de răsbunare. Descătușarea neamului nu va veni decât prin Horii, Cloșcăi și Coșnii, din rândurile lor vor țăranii viforului educator de dreptate. Goga trece Carpații, unde svârle ca o chemare:

„Eu sunt un om fără de țară
* * * * * * * * *
Căci vai de cine-și pierde țara
Ce sa-și-o ceară dela voi".

Glasul său a răsunat peste tranșee, versurile sale fluturau pe toate buzele și cu drept cuvânt mărturisea generalul Cantacuzino: „în clipa intrării în războiul de întregire, oștirea a primit arme și muniții din arsenalul țării, sufletul i l-a dat Goga".

După epopeea din 1916—1919 și-a continuat activitatea ca ziarist și convins și devotat slujitor al monarhiei, condeiul lui e o spadă, gazetăria o considera ca o misiune sacră. Spunea Goga unui prieten: „Arta nu fuge de marile dureri ale vieții. Lasă să rămân ce-am fost și până azi. Un glas care, din vârtejul celor mulți".

Naționalismul lui Goga e întemeiat pe principiul tradiției orice societate se desvoltă pe trecutul său, care devine experiența vieții. Pentru ideile sale Goga a pătimit, s'a sbuciumat pentru izbânda totală a lozincii: „România Românilor".

O latură originală a personalității lui Goga: oratoria. Ca orator Goga era liric și înflăcărat, determina acțiuni și reacțiuni puternice. Entuziasmul până la delir, impresiona până la lacrimi. Duelurile oratorice erau creionări fulgerătoare, sarcasme, frenezii, imagini cinematice, ironii fine și subtile. Cuvântările lui n'aveau acel miros de lampă, pregătire îndelungată, migăloasă, searbădă, erau izbucniri spontane. Octavian Goga poseda din plin toate virtuțile unui mare orator. Renan spunea odată: „Scopul naturii pare să fie ca nu toți oamenii să vadă adevărul, ci ca adevărul să fie văzut de câțiva oameni și astfel să se poată păstra tradiția lui". Unul din acești oameni aleși a fost Octavian Goga. Octavian Goga a fost un exponent al adevărului, care a căzut în mari bătălii românești.

Azi Octavian Goga odihnește în pământul cotropit, mormântul lui e santinela avansată a românismului, este o trâmbiță care ne va chema mereu, un steag care va flutura peste veac eternitatea neamului nostru pe acele plaiuri.

Din Frankfurter Zeitung - 17 Mai 1941

Naționaliștii și Rexiștii flamanzi
O înțelegere pentru îngrădirea activităților

Cele trei mișcări naționaliste ale Belgiei, Uniunea Națională Flamandă, Uniunea Național-solidaristă (Dinaso) și Rexiștii ai lui Leon Degrelle au ajuns la o hotărîre comună de a uni organizațiile lor în Flandra.

Uniunea Națională Flamandă și Rexiștii s'au înțeles în afară de aceasta să-și limiteze activitatea lor pe de o parte în Flandra iar pe de altă parte în Wallonia.

Prin această înțelegere a fost sancționată [illegible] care în ultimii ani s'a desvoltat practic în mare parte.

Țintele poporane, sociale și politice ale Uniunei Naționale Flamande și ale Uniunei Dietscher National Solidarist erau până la anumite nuanțe identice și Uniunea Națională Flamandă, care spre deosebire de Dinaso era un partid politic, a câștigat o asemenea preponderență încât Național solidariste nu își mai durau existența lor decât puternicei personalități a conducătorului lor Joris van Severen. Cu moartea lui van Severen, care cum un an a fost ucis într'o închisoare franceză Dinaso și-a pierdut puterea de lovire.

Conducătorul Uniunei Naționale Flamande, Staf de Clercq, va trebui în împrejurările noi create, și mai ales semnificative prin decesul partidelor politice în Belgia, să-și îndeplinească pretenția de Conducător asupra Flamanzilor.

Îngrădirea spațiului de activitate între Naționaliștii flamanzi și Rexiști a fost chiar înainte de război îndeplinită practic în mare parte. După reacțiunile pe cari le-a îndurat în ultimii ani partidul Rexist, influența sa în Flandra a regresat față de a Naționaliștilor flamanzi, și Rex nu a mai activat decât în Wallonia. Mișcarea rexistă fost și prea înrădăcinată în cultura franceză și din această cauză nu a prea fost simpatizată de masele flamande.

După victoria din Vest Naționaliștii Flamanzi și Rexiștii au adoptat cu mare hotărîre gândirile și țintele național-socialismului german. Îngrădirea spațiilor de activitate în Flandra și în Wallonia dă acuma acestor mișcări posibilitatea să-și continue silințele și hotărîrile spre țintă fără concursul stânjenitor al altor mișcări.

Unificarea influenței politice a Naționaliștilor flamanzi în Flandra reese clar și prin intrarea lui Pol Leroy, dela Dinaso și Odiel Daem dela Rex-Vlaanderen în statul major conducător și prin disolvarea ramurilor Dinaso și Rex-Vlaanderen în ramurile Uniunei Naționale Flamande.

In fața reprezentanților Presei a declarat Staf de Clercq, că nu s'a făcut numai o unire în Flandra ci s'a născut o puternică mișcare naționalsocialistă care și-a pus ca scop, să cuprindă toată țara flamandă și mai târziu și pe flamanzii din Wallonia.

Ca principii pentru colaborarea mișcărilor unite acum în Flandra s'a stabilit în înțelegerea avută întărirea ordinei naționalsocialiste, deșteptarea firei poporului și a simțului de apartinere german, creșterea tuturor cetățenilor flamanzi în spiritul național socialist, Principiul de Conducător, Clădirea unei Culturi a poporului, Munca considerată ca serviciu și ca atitudine socialistă în folosul comunității poporului.

Staf de Clercq și-a exprimat dorința, ca și Wallonii să se alăture unei mișcări național socialiste. Leon Degrelle spuse la o întrunire a presei: Flamanzii vor hotărî acum singuri despre viitorul lor. El găsește necesar un stat în care Flamanzii și Wallonii să lucreze în pace împreună. Țările de fer germane și romande sunt o unitate spirituală.

Wallonii și Flamanzii au un trecut comun de gospodărie și aceiași civilizație. Rex acesta să näveme moștenirea comună.

Tema principală este formarea spiritelor naționale și socialiste.

In Wallonia și în Flandra trebue continuată lupta contra puterilor capitaliste și în folosul viitorului socialist.

In acest spirit Flamanzii și Wallonii sunt soldați ai aceleiași mișcări europene.

„Frankfurter Zeitung" din 17 Mai 1941.

ISTORICUL BISERICII „STAVROPOLEOS"

Biserica Sfinții arhanghelii Mihail și Gavril — fostă mănăstire Stavropoleos — de Octavian Dobrin, 32 pagini, cuprinde istoricul și strădania depusă de bunul creștin O. Dobrin, pentru redeschiderea istoricei și minunatei biserici, care constitue o aleasă podoabă arhitectonică a ortodoxismului românesc. Înzestrătoarea acestui act, este subliniată de o simțită „Inainte cuvântare" a I. P. S. S. Mitropolitul Gurie al Basarabiei.

TOATE ARTELE

S'a supărat văcarul pe sat
Sau: Ce părere are d. Victor Ion Popa despre criticii teatrali, — din ce cauză? — și ce e de făcut?

Sub titlul:
„Ce părere are d. Victor Ion Popa despre criticii teatrali, — din ce cauză, — și ce e de făcut?"...

...citim în „UNIVERSUL LITERAR" următoarele:

Prezenta revistă săptămânală „Aria" a întreprins o anchetă, ca să afle care e cauza crizei prin care ar trece dramaturgia originală.

Iată, după părerea d-lui Victor Ion Popa, dramaturg original și director al teatrului subvenționat „Luptă și Lumină", care ar fi unul din motivele pentru care trece teatrul românesc prin criză:

„Pentrucă presa și publicistica nu mai poartă niciun interes teatrului — cu foarte rare excepții — lăsând în genere cronicile de specialitate pe mâna unor oameni absolut nepregătiți, fără pic de autoritate și simț al răspunderii, — dar mai ales fără înțelegere a teatrului și fără generozitate".

Acestea sunt părerile d-lui Victor Ion Popa despre criticii teatrali români de azi. Nu face nicio deosebire. Vizează „în genere".

Să identificăm, deci, noi.

Iată, așa dar, cari ar fi cronicarii teatrali vizați de d. Victor Ion Popa „în genere" fără a-i lua dreptul lor, a ziarelor și revistelor în care apar ei izvoarele teatrului românesc, — „absolut nepregătiți, fără pic de autoritate și simț al răspunderii", etc.:

Romulus Boișteanu (Universul)
Dora Theodorescu (Viața),
Mircea Ștefănescu (Curentul),
Victor Popescu și Traian Lalescu (Universul Literar),
Vintilă Horia (Gândirea),
Petru Comarnescu (Revista Fundațiilor Regale),
N. Carandino (Revista Română),
Ion Anestin și Horia Rădulescu (Vremea),
Mihai Apostolescu (Curentul Literar),
Vlaicu Bârna (Aria),
Pamfil Theodorescu-Vaisa (Cuvântul),
Violeta Trandafir și Coby Michailescu,
Gheorghe Theodorescu (Historia),
N. N. Matei (Ilustrația Săptămânii),
Mihail Sâmbota (Porunca Vremii),
Dinu Saco (Sfarmă Piatră)
Al. Raicu (Seara)
C. T. Bobeș (Acțiunea),
Neagu Rădulescu (Unirea),
Petru Manoliu (Timpul)
„...fără strop de dragoste pentru artă, fără înțelegere a teatrului și fără generozitate".

Intr'adevăr, — generozitatea, înțelegerea și dragostea celor mai sus pomeniți își are încă mulțimi aliate, cari temporar nu mai scriu și s'au grupat, în ultima vreme, la baza lor mare valoare, dramaturgia originală și directoriatele subvenționale ale d-lui Victor Ion Popa.

D. Popa are dreptate. Ar fi timpul să se pună capăt acestei ordine în teatrul românesc.

Ar fi exact timpul să treacă o mână fașe și d. Popa cronici teatrale, — și să mai conducă teatre și unii din ... mai mult, — ca să vadă și el ce greu își vine când te simți rușinat și când începe să te apuce nervozitatea.

„Până la a pierde răbdarea și bunele...

*

Răspunsul însă a d-lui Victor Ion Popa, mai de grabă prudent, mai îngrijorătoare.

S'a rupt dosigur undeva vreun resort...

Dar omul e unde la analizele teatrului și ale presei românești, și — după umor — nu va rămânea fără exasperare.

Intre altele, s'au putea ca vreunii dintre cei vizați — să ceară satisfacție.

C. Cristobald

Dar cine este dânsul?

Dar cine este personajul care s'a supărat pe sat în condițiile ce le aflarăm?

Din lista ziarelor ai căror cronicari teatrali nu-i satisfac pe d. Victor Ion Popa, lipsește — băgăm de seamă — tocmai ziarul despre care nu se poate plânge supăratul că nu i-a acordat la timp, destulă atenție.

Este ziarul „ORDINEA", — iată ce se scria acolo, de exemplu, la 11 Ianuarie 1941:

Am pornit relatările noastre dela anihilarea montării piesei „Invierea", a cărei realizare a făcut-o d. Victor Ion Popa — deplorabil — cu premeditare: în prea scurt timp acaparând toate atribuțiile tehnice și refuzând colaborările valoroase, care i-ar fi putut umbri. Procedeu ocolingular, ci caracteristic întregii sale izbânditoare cariere de „om de teatru".

Intr'adevăr am arătat că d. Victor Ion Popa chiar așa a debutat în regie: în 1925, la Teatrul Popular: cu un act de sabotaj: instigând actorii la grevă, solidarizându-i cu d-sa. la demisie în bloc, — și distrugând teatrul.

Și a continuat: acaparator de atribuții la teatrele naționale din Craiova și Cernăuți (1926—1928) și „Maria Ventura" (1929—1932) și „Muncă și Voe Bună" (1938—1940), din București, — între timp, concepând sabotor (1938), distrugerea — care avea să vină repede — a Teatrului Național din Cernăuți, și amenințând, sabotor (1940), existența teatrului „Muncă și Voe Bună", — din București.

Actualmente (1941), d. Victor Ion Popa este director al teatrului „Luptă și Lumină".

De trei ani acaparator al unei puzderii de atribuții: director, administrator, casier, director de scenă, decorator, autor traducător, șef de actriță, muzicant, costumier, etc.

Sunt multe felurile în care sabotează și se sabotează d. Victor Ion Popa.

E „clasic" procedeul său, general: întâi se oferă a lucra gratis sau pe puțin, apoi se înfundă bine în buget, — și odată înfipt în instituție, acaparează toate atribuțiile ce putință și ce neputință, devenind imediat tiranic și opresor.

Apoi pune în funcție procedeurile de amănunt.

Intâi, „hipnotizarea" personalului artistic. Nu glumim deloc. Avem simțul ridicolului, totdeauna prezent. Deneoam și insistăm. Are d. Victor Ion Popa un dar ocult al său personal, cu care „și bate" și pe Krishnamurti. Nu știm cum face d-sa din frumoasele-i sprâncene, fiind desenate (el zice: un autoportret), și cum aduce, pe „moldovinește", gherțul dintr'o guriță cât o cireașă, pe care (când se dandinează sau — cochetează sau „se supără") o face drăgălaș „buzișor", — cu ochișorii, albaștri, inimitabil dați peste cap (pleoapele, curtizane manevrate), — că pică toți actorii și toate actrițele, subit, la un necondiționat amor, leșinați de admirație.

...Din care tranșă nu se trezesc decât, târziu, — când, după ce o viață trăită, alături de d-sa, mediocru, și după câte o carieră ratată, — bagă ei de seamă că „însul" le fusese iudă.

In conlucrarea lor cu d. Popa actorii se lasă cuceriți îndeobște de o particulară manieră care, pe ei — breslași ai unei profesii, la noi, oarecum, chiulangie — îi obișnuiește: maniera contrarie, exagerat, a unui muncel inuman, fără respectul nici al strictelor ore de masă și odihnă, pe care le au și... colaboratorii agricultorului, la plug — care manieră poate avea o explicație să zicem, patologică, la titularul ei (vreo secretă maladie care nu-i permite a dormi, vreo mascată fugă de neplăcerile menajului), — dar care pe oamenii cu sănătate și stil de viață, normale îi chinuie, — și nu le profită.

Profitul avându-l numai d. Popa, care — instalat pe piedestalul idolului ce-l întreține, naivi, chinuiții — se poate menține, permanent la izvoarele celor mai elevate... bugete.

Intr'adevăr, este, și aceasta, o concludentă caracteristică a personalității d-lui Victor Ion Popa. Toți marii oameni de teatru, dela noi, și ai străinătății, toți reformatorii teatrali, în rândurile cărora a ispitit d. Popa a se număra, — dar absolut toți: dela românul Davila, până la agnosticii: Antoine, Reinhardt, Stanislawski, Piscator, Dullin, Baty, Pitoeff, Copeau, Craig, — toți aceștia au înițiat și animat îndrăznețe întreprinderi teatrale, care au dus la progresul de azi în Europa al acestei arte, — jertfind, toți, averi personale, sau implicând mecenați particulari, față de cari — și în fața legilor — răspundeau cu girul averilor, persoanelor și semnăturilor lor.

Singur d. Victor Ion Popa, dintre toți oamenii de teatru, ai Europei veacului 20 a făcut „revoluții teatrale, numai (vorba, parafrazată, a lui Caragiale) cu autorizație dela... bugetele Statului.

In 1925, la „Popular", teatru subvenționat.

In 1926—1928, la teatrele naționale din Craiova și Cernăuți subvenționate.

In 1929—1932, la Teatrul Ventura, subvenționat.

In 1938—1940, la Teatrul „Muncă și Voe Bună", subvenționat.

Iar actualmente (1941) este director al teatrului subvenționat „Luptă și Lumină".

Oameni de teatru, români cari nu-și revendică „apostolate" și misiuni reformatoare, ca d-nii: Bulandra, Maximilian, Storin, Tănase, Vlădoianu, Sică Alexandrescu, Tudor Mușatescu, Ion Vasilescu și alții, — riscă averi și giruri personale, — în frunte cu cel mai recent exemplu, al entuziastei artiste, d-na Maria Filotti, care nu găsește oportun să se culce pe laurii unei glorioase cariere, — ci pornește, tinerește „dela capăt", sacrificând energia, sănătate și bani personali, — ca să facă o artă, și să dăruiască țării un teatru fără o cere. dânsa; precum nici toți ceilalți, canonizarea numelor lor, printre sfinții calendarului teatral românesc.

Până și d. Tiți Mihăilescu dela cinema „Marna", face teatru pe cont propriu. Numai d. Victor Ion Popa nu poate — și nu concepe — a fi „om de teatru" decât pe banii Statului.

Avori permanent fără ai d-sale cu bugetele oficiale i-au întreținut un permanent apetit bugetivor — încât și în răstimpurile când nu mai are chip de vreo sinecure teatrală, — își ... d-sa: găsea totdeauna o alta, mai mult sau mai puțin edilitară sau culturală, care să-l sature. Dela grasele bugete ale „Lunilor Bucureștilor" ale tuturor ultimilor primari, dela Dobrescu până la Dombrowski, și ale „Expozițiilor universale" sociologice dela Paris și New-York ale galantului primar D. Gusti, până la bugetele, mai vechi sau mai recente, ale „Fundațiilor Regale", „Serviciului Social" și „Străjii Țării", — nicio țâță oficială care lăpta abundent n'a rămas neaspă de micul mare cupoada al teatrului românesc.

Dar câte nu mai spunea „Ordinea", în Ianuarie 1941.

Și pentrucă tot a fost întreruptă brusc interesanta narațiune de atunci, va fi foarte instructivă, reluarea firului...

Poate chiar în aceste coloane (5.000 exemplare, tiraj).

Deoarece, iată ce se mai scria în „Ordinea":

„...Să se narateze d. Popa și să-și aplice o cât mai convenabilă terapeutică. Are a fost repede din postul ignorat, sabotor și distructiv.

Trăim acest regimuri de sănătate etică și civică, — în care compromisurile și echivocurile echivalează cu o desertare și o trădare.

Este vremea în care personalitățile capricioase și ambigue au a se stabiliza la un stil convenabil și selectivității — închizând, definitiv, vieți și cariere prea mult oscilatoare între stilul înger și stilul canalie.

Așa se scria în „Ordinea" la 11 Ianuarie 1941.

Avea deci destul timp până azi, d. Victor Ion Popa să se decidă la stilul ce i se recomanda.

I-a fost însă, se vede, greu.

Ba, pofta sa de măriri și ghešefturi nu și-a oprit o clipă goana.

A intrat în comitetul „Societății Scriitorilor Români", unde nu face nimic, a vrut să intre și în comitetul „Sindicatului Artiștilor Dramatici și Lirici", deși nu cântă, și unde nu i-a dat voie să intre d. Mișu Fotino, executându-l sângeros pe d. Victor Ion Popa, într'o ședință a cărei relatare va face într'un articol viitor deliciul cititorilor, — și a reușit să intre de curând în nu știm ce sol de comitet al cinematografiei (la care nu se pricepe) din Ministerul Propagandei.

Personaj caragialesc, alintat de comitete și comiții, — oscilarea sa „între stilul înger și stilul canalie" o încoronează azi cu o insolită ieșire contra presei.

Nu-l gâdilă destul.

Ce-o mai fi vrând d. Popa?

N'o fi citind ziarele? N'o fi aflat că tronul Croației s'a ocupat?

*

Dar n'am terminat.

PLASTICA

Țăran din Bucovina — de George Loewendal

Inălţarea Domnului ziua eroilor

AUREL P. SAVIN

Dece s'au ridicat tinerii

(Urmare din pagina I)

TOMA VLADESCU

Slavă Eroilor!...

Rezistenţa naţională a românilor din Banatul Jugoslav

„Opinca" şi primii luptători naţionali bănăţeni

LA RĂSCRUCEA ISTORIEI ŞI SUB TEIELE LIBERTĂŢII

PUI DE MOŢI PE BULEVARDE...

Băiatul Dumitru Goia, de 10 ani, a venit din satul „Avram Iancu" la Bucureşti, unde în timp de două săptămâni a vândut trei fluere...

„Am venit, fiindcă ne-au tăiat căile ce noua graniţă", ne spune un dogar moţ, de 60 ani

S. V.

Comemorarea lui Octavian Goga de către muncitorimea română creştină

IMPRIMERIILE „TIPARUL ROMÂNESC" S. A. — Str. Const. Mille nr. 10 — Telefon nr. [illegible]